

HÄNDER

I LJUNGSKILE FÖRSAMLING

www.svenskakyrkan.se/ljungkile

SOMMAR 2020

Tema: Engagemang

Svenska kyrkan
LJUNGSKILE FÖRSAMLING

Mitt i är glöden

Att verkligen brinna för något är fantastiskt, tycker jag. Att helhjärtat få engagera sig för det man finner glädje i är underbart. Tid och rum försvinner. Det är som om tiden står still. Det är också en fröjd att se någon annan helt gå in för det som just han eller hon bär i sitt hjärta. Tänk om vi kunde få möjlighet att dela det vi brinner för lite oftare. Så att vi kan få värma oss vid glöden tillsammans.

Engagemang och delaktighet är viktiga ledord här i församlingen. Många ideella finns med i olika sammanhang i våra verksamheter för att ge drivkraft åt det de brinner för. Men vi kan bli fler och ge ännu mer, tror jag. Kom med, berätta, vad brinner du för, vad skulle du vilja vara med och engagera dig för i vår församling? I detta nummer av Händer möter du några infallsvinklar av att vara ideell, hoppas det kan ge inspiration, trots allt vi vändas över i dessa coronatider.

I Johannesevangeliet kapitel 21 möter vi Jesu lärjungar mitt i deras bedrö-

velse över att Jesus lämnat dem. De är uppgivna och misströstar. De går tillbaka till det de kan, till fisket. Men, inte heller detta lyckas de med. Inte en fisk de får. Men, då, där, i den totala upplevelsen av misslyckande står Jesus på stranden. En glödhög, fisk och bröd delas, självkänslan och gemenskapen är återupprättade.

Nu är det tungt för många. Många är säkert minst lika bedrövade som lärjungarna. Det är svårt att sitta isolerad och hålla social distans. Det är så tråkigt att så mycket av församlingens verksamheter har fått ställas om eller in. Ingen soppa, ingen Sång på gång, inga gudstjänster i våra kyrkor. Men, trots detta brinner också här en glöd på stranden. Guds närvaro i livets alla stunder och situationer ger värme. Vi inser alla hur beroende vi är av att få träffas och möta varandra. Det är otroligt fint att se hur så många engagerar sig för att hjälpa varandra. Handling åt grannen, inspelade hälsningar, digitala lösningar för att ses, ja uppfinningsri-

kedomen är stor. Glöden finns där trots allt, och omsorgen om varandra sprakar i veden. Vi längtar alla efter att snart få sitta där vid elden tillsammans igen. Kanske det dröjer? Vi får hålla ut till dess faran minskat och vi inte riskerar att smitta varandra när vi ses. Men då, då får vi fira. En stor fest, en livets fest, för att ge ny glöd åt allt engagemang runt om i hela vår församling.

Hälsningar!
Karin Coxner
Kyrkoherde

HÄNDER I LJUNGSKILE FÖRSAMLING

Tidskrift för Ljungskile församling.
HÄNDER skickas till alla boende i Ljungskile församling.

Utgiven av Ljungskile församling
Vällebergsvägen 24, 459 30 Ljungskile
Tel 0522-999 70
ljungskile.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/ljungskile

Redaktion: Ingrid Dillner, Karin Coxner,
Anna Lena Lundström, Lars Abrahamsson,
Lars-Magnus Olovson

Ansvarig utgivare: Karin Coxner

Tryck: Risbergs Information & Media AB, Uddevalla 2020

Omslagsbild: Hilda, Leon och Elise på våravslutning i Hemgården

Foto: Ingrid Dillner

KONTAKTUPPGIFTER

Karin Coxner, kyrkoherde, 0522-999 82

Magnus Nordström, komminister, 0522-339 53

Yngwe Svensson, komminister, 0522-999 84

Inger Nilsson, diakoniassistent, 0522-999 86

Thomas Hjelm, diakon, 0522-840 10

Maria Alexandersson, rektor förskolan, 0522-999 88

Göran Martinsson, fastigheter, 0522-999 73

Tommy Svantesson, förman kyrkogård, 0522-999 85

Ingrid Dillner, kommunikatör, 0522-999 87

Församlingsexpedition, 0522-999 70

Coronakrisen

– fem tankar om vad den (kanske) gör med oss

Viruspandemin är den värsta globala krisen i vår livstid. Ond bråd död, isolering, nedstängd världsekonomi. Nästan åtta miljarder människor förenas – historiskt unikt – i en och samma oro och ovisshet: Ska forskarna lyckas ta fram ett vaccin – snart? Hur kommer världen att se ut efter krisen?

Här fem enkla reflektioner om vad corona gör eller skulle kunna göra med oss och världen.

1. LIVET ÄR STÖRRE ÄN PENGARNA

Vi inser på nytt hur skört livet är. Och vad som är viktigare än prylar och status: Hälsa. Mat på bordet. Familj och vänner att ge och få kärlek av (nu på distans). Lyckan att få bo i ett välfungerande land som Sverige.

2. MÄNNISKAN BÄR PÅ RESURSER AV GODHET

Från hela världen ser vi dagligen bilder av hur vilt främmande människor ställer upp för varandra, i stort och smått. Hjältar som lindrar nöd och hejdar död. Det fyller oss med hopp, vi som annars nästan bara matas med tröstlösa rapporter om vår oförmåga och egoism.

3. VÄRLDEN BORDE OCKSÅ KUNNA LÖSA MILJÖKRISEN

Vi ser hur människors förtroende för vetenskap, experter och politik ökat. En triumf för förnuft, demokrati och sammanhållning i en tid som också sett den farliga populismen växa. Vi ser bilder av blå himmel i Paris och New Delhi och rent vatten i Venedigs kanaler. Slutsats: Coronakrisens erfarenheter måste användas för en ”grön ekonomisk omstart”, som det heter i ett aktuellt upprop från Volvo, IKEA, H&M och 180 andra europeiska storföretag.

4. RÄTTVISAN KAN INTE VÄNTA

Men krisen tydliggör dessvärre också hur skamlöst orättvis världen är. Om bara bråkdelar av de astronomiska pengar som nu satsas i virustragedin kunde frigöras för att bygga bort fattigdom och ohälsa skulle en bättre värld ligga inom räckhåll.

5. NATUREN GER TRÖST OCH KRAFT

Solen, fågelsången, vattnets sorl i bäcken, vindens sus i träden – allt detta är en rikedom för kropp och själ. Inte minst nu. Forskning visar hur vår ansträngda storhjärna tar paus i naturen. Vi stressar av, hämtar ny kraft. Och stärker vår förundran över att tillhöra det märkliga, urgamla sammanhang som kallas livet, skapelsen. Vårt Bohuslän lockar också med en uppsjö av utflyktsmål! Hemes-ter-miljö av klass!

Stefan Edman

Konfirmander och några unga ledare i The Wall-gruppen. Alla omedvetna om att bananen är med på bilden.

UNG OCH IDEELL – GLIMTAR FRÅN ETT KONFIRMANDLÄGER

Albin Larsson och Karl Sundström

"Det är kul att vara ung ledare! Vi tycker om att lära känna människor och gemenskapen som finns här. Det är någon speciellt med de läger och resor vi åker på och stämningen. Det är också väldigt roligt att få leda gruppen i rätt riktning och vara med och bestämma."

Vi har alltid väldigt roligt – oavsett om det är något seriöst som ska diskuteras eller om det är godnattsagan där alla ligger inträngda med sina täcken och kuddar i ett kontrollerat kaos.

Louise Grönqvist, ung ledare

"Här får man hålla i en massa aktiviteter man vanligtvis inte gör. Det är också alltid kul att åka på läger med sina vänner. Jag rekommenderar verkligen andra att vara ung ledare! Man får en stor frihet och chans att påverka. Dessutom får man träffa nya människor."

Morgonandakt på Sjöviksgården

Adrian, Joel, Philip och Erik är konfirmander

Tira, Sofie, Molly och Rebecca, fyra av årets konfirmander

"Vi är glada att vi anmälde oss! Man har fått träffa massa nytt folk, äta god mat och utforska tron. Det är en god gemenskap här."

Bästa lägerminnet?

Det är de unga ledarnas spex på mellokvällen! Också kärleksmiddagen, det var roligt med alla uppdrag. Det blev mysigt. Andakterna är också mysiga, det är gött att sjunga!

Varför har ni valt att konfirmera er?

För att få se och höra hur andra tänker och få utforska kristen tro. Gemenskapen och upplevelserna här är också jätteviktiga.

Förra lägret sprang vi på en massa folk från ett fotbollslag som också var på konfaläger på Åh. Det var roligt!

"Som ung ledare får du träffa nya människor, sprida glädje, samtala och höra andras perspektiv på allt. Ledarutbildningarna vi får är jättebra! De handlar om att leda grupper, förebygga mobbning och se alla. Det kommer jag ha nytta av hela livet", säger Hanna Lindsta Gersér.

VILL DU OCKSÅ BLI UNG LEDARE?

Hör av dig till Daniel Lindh,
församlingspedagog
daniel.lindh@svenskakyrkan.se
070-328 93 57

VÄLKOMMEN!

IVRIGT ENGAGEMANG FÖR HÅLLBAR FRAMTID

VÅR RESA MED ATT UTVECKLA HÅLLBARHETSMARKNADEN

Lustträdgårdens förskola har under många år anordnat en hållbarhetsmarknad. En på våren och en på hösten. Varför startade vi med detta?

Viljan och iveren har sannolikt legat och grott under ytan länge men vi drabbades av ett 4-årigt barns tidiga miljöengagemang. Trots sin blyghet och tystlåtenhet kunde hon smitta av sig med en otrolig kunskap om källsortering. Detta intresse ville vi möta och startade upp en hållbarhetsvecka med föreläsningar om permakultur.

Vi tog vara på att vi hade duktiga kompetenta föräldrar som behärskade detta ämne. Denna uppstart ledde till att vår trädgård omvandlades till en blomstrande skogsträdgård (permakulturträdgård). Vi fick ett härligt odlingsintresse men också ett hållbarhetsperspektiv med omsorg om hela vår skapelse.

I en permakulturtanke behövs allt och alla och det är en väldigt härlig inställning. Att få uppleva när positiva cirklar skapas och utvecklas är otroligt livgivande.

Föräldrarna startade en hållbarhetsgrupp som kliver in mer och mer. De hjälper till att ta ansvar för vår marknad. Bygdens lokala Röda Kors-krets har tagit hand om caféförsäljning på marknadsdagarna och hantverkare säljer Re-designat hantverk, tygkassar, vetevärmare, bivaxdukar, hopprep, disktrasor, ullvantar/sockor.

I år fick vi genom påhittighet ändra konceptet.

VI MÅSTE STÄLLA OM!

Privatpersoner måste konsumera mindre, konsumera bättre. Alla måste handla second hand annars är det ingen mening med det. Handla närproducerat, second hand och kvalitet.

Behövs verkligen ekonomisk tillväxt/välfärd? Måste alla bli rikare och rikare, större och större. Vi kan inte ta mer från jorden än det vi ger tillbaka.

GER VI NÅGOT TILLBAKA?

Karin Lundström, Lisa Petrén och Anna Lena Lundström

Många fynd på hållbarhetsmarknaden

Nätverket Hållbar Framtid

2015 beslutade Reggio Emilia Institutet att starta ett större, nu pågående projekt för förskolor och skolor. Projektets namn är Hållbar framtid genom påhittighet och handlingskraft. – Ett nationellt nätverk.

Projektets vision och syfte: "Världen behöver en ny berättelse. En positiv historia om möjligheten att blomstra på vår vackra planet, om möjligheten att förvalta naturen och hela planeten genom påhittighet och ödmjukhet."

"Vi behöver använda pedagogiken för att skapa nya tankar, nya idéer om vår framtid. Pedagogiken får inte bli oföränderlig utan vi måste vara medvetna om att vi hela tiden måste tänka en gång till, reflektera och göra val. Som pedagoger behöver vi själva hitta modeller och aldrig

förlora hoppet! En pedagog måste helt klart vara optimist".

Reggio Emilia Institutet har tagit ställning för att aktivt värna om och verka för en hållbar framtid. Detta är ett beslut i vår strävan efter att barn, unga, pedagoger, familjer och andra samhällsmedborgare ska agera för omsorgsfulla relationer till det ekologiska systemet.

Reggio Emilia Institutet vill genom projektet Hållbar Framtid bidra till att förskolor och skolor blir platser som genomsyras av hoppfullhet, påhittighet och handlingskraft inom hållbarhetsfrågor, där barns och ungas hypoteser, undersökande och agerande ges stor plats. Arbets sättet ska präglas av lyssnande, utforskande och långsamhet samt drivas av vilja, mod och lust, för att understödja människors ansvarstagande och deras möjlighet att få och sprida framtidstro (hämtat från Reggio Emilia Institutets hemsida).

Här blir gamla uttjänta T-shirts rep med hjälp av denna unika repslagmaskin

Bivaxdukar

Förskolan Lustträdgården är med i detta nätverk och Projektet Hållbar Framtid har anlitat Stefan Edman som föreläsare.

Låt det ideella arbetet *BLOMSTRA!*

Jag var 21-22 år gammal när jag första gången kom med som aktiv i en ideell förening, Amnesty International i Malmö. Ideellt arbete blev för mig en viktig livsnerv. Jag har hunnit med att vara aktiv i flera olika organisationer under årens lopp och fått möjligheter att prova på att lära mig saker som jag inte har fått göra i mitt yrkesliv, men som jag faktiskt många gånger har haft nytta av i yrkeslivet.

För några år sedan kom Tomas Sjödin ut med en bok som jag inte kunde motstå att köpa på grund av titel och omslagsbild: en rödhake som sitter i fönsterkarmen på ett öppet fönster – ”Den som hittar sin plats tar ingen annans”. Det visade sig att boken handlar till stor del om ideellt arbete och om s k ”blomstra-samtal” – och har för mig blivit en förebild.

Det berättas om en långtidssjukskriven kvinna som börjar arbeta ideellt i församlingen. Efter ett tag frågar hon var hon kan värma sin mat och får svaret att det kan hon göra i personalrummet. Hennes reaktion blir ”Det här kan kanske bli mitt sammanhang?” Ett sammanhang, en plats som är vår, är något centralt för människan, vi är flockvarelser. Jag önskar att Ljungskile församling ska kunna kännas som en del av många olika människors sammanhang.

Tomas Sjödin berättar om den brokiga skaran som hjälper till att laga veckans soppa, från personer som haft ett tungt missbruk till unga studenter. Det blir något alldeles speciellt med gemenskaper där man kommer från så skilda livsmiljöer, man lär nytt, man berikas.

”Blomstra-samtalen” kom till genom en spontan händelse. Några personer kom och presenterade en idé på vad de ville göra, och man insåg vikten av att istället för att bara tala om vad som behöver göras, ge människor en chans att berätta. Berätta om sin bakgrund, sin väg till tron, eller sin längtan efter en tro, och frågorna:

Vad brinner du för? Vad skulle du vilja göra som du ännu inte fått chans att förverkliga?

Nu i coronatider kan vi kanske föra samtal på en promenad?

Du är välkommen!

Inger Nilsson, diakoniassistent

TACK!

Ett stort tack till de ideella som hjälper till att köra ut matvaror till de 70+ som vi gör inköp åt!

”Därför påminner jag dig om att du skall blåsa liv i den nådegåva från Gud som finns hos dig sedan jag lade mina händer på dig. Ty Gud har inte gett oss modlöshetens ande utan kraftens, kärlekens och självbesinningens”.

(Andra Timoteusbrevet 1:6-7)

Att brinna för en uppgift

Kyrkan skulle inte klara sig utan ideellt engagemang. Många människor i Ljungskile församling är och har varit ideellt engagerade. Kerstin, Karin och Inga är eldsjälar som varit med länge.

INGA AHLIN i syföreningen i Forshälla
Vad betyder ditt engagemang för dig?
För mig är gemenskapen det allra viktigaste! Att få träffas och vara tillsammans. Att hålla ihop. Vi har blivit fler och fler med åren – det är väldigt roligt! Förr stickade vi saker och skickade till behövande och hade auktioner och lotterier.

Numera lägger vi en slant till välgörande ändamål. Det är viktigt. Och så fikar vi förstås, lägger Inga till.

KARIN STENBERG

Hur började ditt engagemang?

Det var Olof Berg, som då var kyrkvård i Ljungs kyrka, som frågade mig om jag ville läsa texten i en gudstjänst. Och det gjorde jag. Sen fortsatte jag med det och blev själv kyrkvård. Vi startade gudstjänstgrupper 2003, som skulle förbereda gudstjänsten. Där var jag med till 2016, då tyckte jag att det fick räcka, då var jag ändå 90 år! Några somrar vikarierade jag som vaktmästare på lördagar, då det varit vigslar. En termin var jag ersättare i kyrkorådet. Flera pilgrimsvandringar runt i församlingen har det också blivit.

Vad har det ideella arbetet gett dig?

Det har varit så roligt! Gemenskap, lära sig nya saker, lära känna många nya människor. Det har varit mitt liv!

Kerstin och f d kyrkoherden Tommy Magnusson

KERSTIN SCHÖNBECK, f d körsångare i Forshälla sångkör

"Kom med i kören du också!"

Den inbjudan fick Kerstin av en bekant. Den utsträckta handen ledde till många härliga minnen och upplevelser i vår församling. Denna händelse inträffade för 30 år sedan och vid samma period i livet förlorade Kerstin sin livskamrat.

Jag "chansade", säger Kerstin.

Hon sjöng med i kören, det ordnades gemenskapskvällar med matlagning, syföreningen arbetade och ett gemensamt "fadderbarn" fick stöd, faltar skickades till Röda Korset. Alpha/Beta-kurser erbjöds i församlingen och gemensamma resor anordnades.

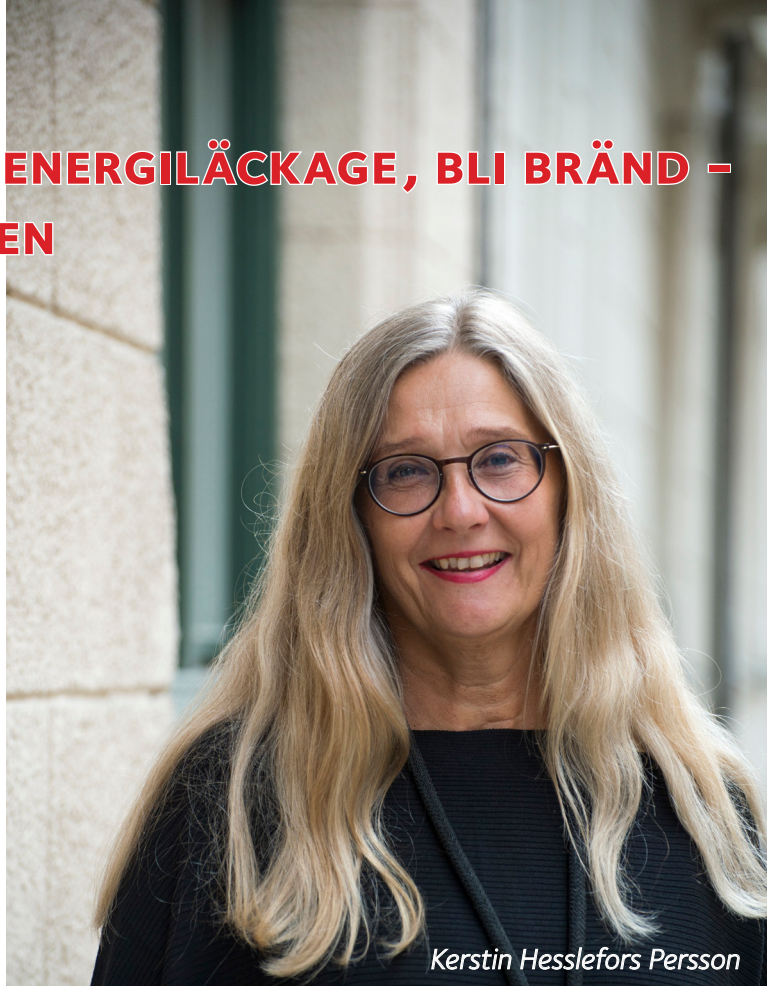
Kerstin sprider glädje omkring sig och det är lätt att förstå värdet av den sociala gemenskapen hon fått uppleva. Vilken fantastisk chansning och så bra att inbjudan kom.

Vilket marknadsföringskoncept! Människor som vågar chansa och människor som vågar sträcka ut sin hand.

svenskakyrkan.se/ljungskile
Facebook: Ljungskile församling

ENGAGEMANG, BRINNA – ENERGILÄCKAGE, BLI BRÄND – VÄGEN VIDARE, GLÖDA IGEN

Jag samtalar via Skype med min svägerska, kyrkoherde Kerstin Hesslefors Persson, om hennes engagemang, hennes Gudstro, om att bli utbränd, få energiläckage och att "glöda" igen. Kerstin skriver om hur det känns att bli utbränd utifrån egna och andras erfarenheter i "Brinna, bli bränd, glöda igen".

Kerstin Hesslefors Persson

Kerstin har varit präst i 35 år och är en engagerad människa som jag känner henne, men jag har aldrig förut frågat: *Vad är det hon brinner för i sitt jobb? Var kommer engagemanget ifrån?*

ENGAGEMANG– ATT BRINNA

Kyrkans värld fanns som en viktig del i Kerstins familj. Mamma och mormor var aktiva, engagerade, ifrågasättande och kämpande kvinnor. "Det kom med modersmjölken" menar hon. I denna uppväxt fick hon uppgifter i kyrkan, blev tillfrågad att delta, blev tagen i anspråk. Att förmedla via ord, formulera sig, men

också lyssna och vara närvarande var och är en viktig del i hennes engagemang. Ordet, skrivandet, är hennes kanal för förmedling, i dikt, reflektion och återhämtning.

Engagemang är som kärleken, den är inte för nyttans skull. Vi drivs utan att räkna med att få något tillbaka. I frivilligarbetet finns ofta stort engagemang och för att det ska bli uthålligt krävs en organisation som bär. En dialog mellan ledning och de engagerade för att engagemanget ska kunna fortleva.

ENERGILÄCKAGE– UTBRÄNDHET

"Jag går på gränsen av vad jag förmår", en anteckning Kerstin skrev redan 10 år innan hon fick den medicinska definitionen utbrändhet. Energiläckage, som Kerstin använder, ger ett existentiellt perspektiv. Energin sipprar långsamt ut, det är alltför mycket engagemang utan återhämtning under lång tid. Det är lättare att säga ja än att säga nej. Livet självt ställer stora krav från jobb och hem. Småbarnstid, karriär och egna stora ambitioner. Det är hotfullt att försöka vila eller säga nej, "då är jag ju inte längre effektiv och duktig". Kortsiktigt tror man att det är

bättre att bara fortsätta och försöka hinna med ännu en uppgift, ännu ett åtagande.

I coronatider finns säkert många som balanserar på gränsen till vad de förstår när inkomsterna tryter, verksamheter försvinner och mycket måste ställas om. Nya förhållningssätt och riktlinjer. Chefer som måste varsla, ta obehagliga beslut och få nya villkor dag efter dag, vecka efter vecka utan slut. Återhämtningen uteblir och den som är van att sköta sitt effektivt och ansvarsfullt rår inte på corona.

"Utbrändhet är en normal reaktion på en onormal situation, en sund reaktion på en osund verklighet. Ett livets rop" skriver Kerstin i inledningen till boken Brinna- bli bränd- glöda igen.

GUDSTRO - ENGAGEMANG I KYRKAN

Att be till Gud och skriva dikter och formulera böner har alltid varit en styrka och en tröst i livet för Kerstin. "Gud tål att brottas med. Jag är trygg i min tro, men det är inte självklart. Jag är tacksam för att det är så för mig," säger Kerstin. "Gud är ett Du i mitt liv. Jag får vara som jag är. En relation i ömsesidighet". Hon söker efter konkreta exempel på de abstrak-

ta orden för att förstå t ex att "Gud är kärleken". Vi möter Gud, menar hon, som insikter som vaknar inifrån och genom människor som ser oss, som bär hopp när vi inte orkar hoppas, och tröstar när sorgen är tung, utan tanke på att vinna något själv med det de gör - spontana livsyttningar. Däremot, uttrycker Kerstin, är ibland kyrkans organisation frustrerande i hur vi hanterar varandra. Dåligt ledarskap och illojalt medarbetarskap kan bidra till energiläckage och utbrändhet.

VÄGEN VIDARE- ATT GLÖDA IGEN- MED SORG OCH GLÄDJE

Man måste få läka under lång tid menar Kerstin, i tystnad, i rörelse, i att människor bara finns runtomkring, utan krav på dig. Att vandra utan mål, att simma utan att räkna längder, att bara vara och våga lyssna på sin kropp. Hon har i sin bok många goda råd om vad man kan göra för att återhämta sig.

Kerstin använder ordet glöda, om vägen vidare, jämfört med brinna. Hon gör det därför att ingenting blir likadant som det var förut. Det är en sorg, att det aldrig blir som det var förut. Kanske behöver vi beakta detta noga nu i coronatider. Ingenting kanske kommer att bli som det var förut, före corona, tänker jag.

Men att vägen går vidare, inte är tillbaka i det gamla är också en möjlighet. Det finns en glädje i att få börja igen, förhålla sig på ett nytt sätt, ha en nyfunnen insikt om att engagemanget och glöden kan bli för mycket. Att känna sina signaler och sin kropp, det är viktig kunskap, menar Kerstin och en styrka för framtiden. Den glädjen, när livet kommer i en ny fas efter corona, är väl det vi alla hoppas på i dessa underliga tider.

Tack Kerstin för dina kloka ord och tankar!

Elisabeth Ängeby Hesslefors, Grötån

Elisabeth skypar med Kerstin

Trädgård – Terapi – Grön Rehabilitering

Hälsa och välbefinnande finns med bland klimatmålen i Agenda 2030. Hur landar det i oss, hos oss? Kan vi i bygden forma någon mer möjlighet att öka folkhälsan än det som redan görs idag? Kanske är något liknande Grön Rehabilitering svaret på det. Ett litet försök att ringa in begreppet kommer här!

Strömsbergs trädgårdar

TRÄDGÅRD

"Att få vara ute i trädgården gör att man mår bra". Det var överskriften på en artikel i tidningen häromdagen. Tänker att det är något som många kan relatera till, särskilt om man vidgar begreppet trädgård till att innefatta parker, grönområden och natur i vid mening! Att vara ute i det fria, kan frigöra lust, energi, vila och själslig ro. Natursköna platser för återhämtning och perspektivbyte i förhållande till vardagslivet. Det kan förstås också vara kravfyllt om det är ens arbete eller om man ska uppfylla förväntningar, egna eller andras på hur trädgården ska se ut för att vara accepterad.

THERAPI

Här associerar vi lite olika beroende på kunskap och erfarenheter. Ordet terapi kommer ur grekiskans *therapeia* och kan översättas till behandling, som kan gälla för både för kropp och själ. Den behandlande personen är professionell och kan exempelvis vara arbetsterapeut, sjukgymnast, psykolog, psykoterapeut.

GRÖN REHABILITERING

I all enkelhet kan man säga att grön rehabilitering är en kombination av naturmiljön och den terapeutiska närvaron i den. Trädgårdsterapi är ett uttryck som används för att försöka fånga denna tvärvetenskapliga kunskapsform i gränslandet mellan miljöpsykologi, landskapsarkitektur och arbetsterapi.

Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp har under en period av 10 år erbjudit grön rehabilitering. Detta har skett i deras rehabiliteringsträd-

gård och riktat sig till människor med utbrändhet/utmattningssyndrom. De har samtidigt forskat på effekten av denna behandlingsform och har god evidens på att den varit återhämtande och läkande för människor som deltagit. Detta har lett till att Region Skåne nu erbjuder Naturunderstödd rehabilitering, NUR, i samverkan mellan vårdcentraler och särskilt utvalda gröna miljöer som äger rum på landsbygden - närmare bestämt på åtta olika gårdar i Skåne. Detta var bara en liten glimt av ett stort ämnesområde.

Det finns runtom i landet flera olika varianter på upplägg av Grön Rehab och Grön omsorg. Botaniska i trädgården i Göteborg t.ex. bedriver Grön rehab för anställda i Västra Götalands-regionen. Många andra perspektiv finns också om hur naturmiljön är bra för oss människor i det privata livet såväl som i olika verksamhetsformer. Arbetslivsinriktad rehabilitering kan vara en sådan.

FORSHÄLLA ÄNG

En förhoppning är att Forshälla äng och skogen i kyrkans närhet kan få vara en sådan livsbejakande plats för alla åldrar och möta mångas längtan och olika behov.

Hör gärna av er, ställ frågor, dela längtan och tankar om hur ni ser på olika möjligheter att utveckla en grön miljö som blir till godo för människor i bygden. Kanske finns det möjligheter att i höst ha någon typ av studiecirkel eller idégrupp kring detta perspektiv. Låt oss i vart fall träffas, fika och samtala!

Läs gärna böcker som Trädgårdsterapi av Patrik Gahn och Åsa Ottosson. Gröna Rehab från Göteborgs otaniska trädgård, men sök också på nätet. Länkar kommer att finnas i den digitala varianten av HÄNDER på församlingen hemsida. Ha det fint i våreldens tid!

Thomas Hjelm, diakon i Ljungskile församling med Forshällafokus

Forshälla äng i väntan på sommaren

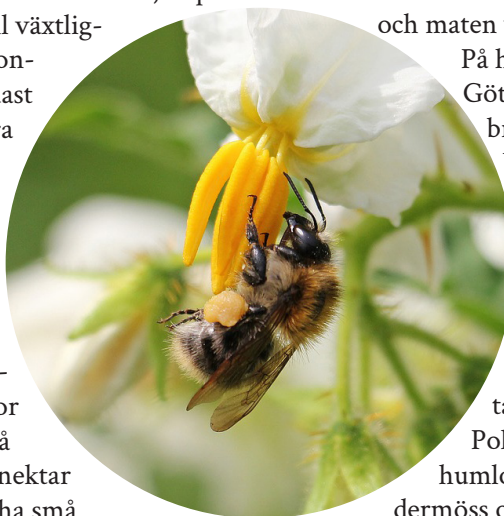
KALLA DEN ÄNGLAMARKEN, ELLER HIMLAJORDEN, OM DU VILL

När jag var i tolvårsåldern läste jag "Om arternas uppkomst" av Charles Darwin och den var lika självklar för mig som min tro på Gud. Evolutionen är den mest magiska skapelseberättelse jag kan tänka mig.

Bland det mest fascinerande, som dessutom är livsviktigt för att livet på jorden ska kunna fortsätta existera, är pollinatörerna och deras förhållande till växtligheten. Det finns blommor som är konstruerade på ett sätt som gör att endast en viss typ av pollinatörer kan utföra pollineringen. Jag har sett otaliga naturfilmer med olika exempel och det är så vackert, hur djuret och växten har anpassat sig, skapats genom eoner av tid för varandra.

Min dröm är att vi här i församlingen, vid varje kyrka, ska ha ett insektshotell, där vilda bin eller humlor kan slå sig ner, och att vi ska satsa på att plantera blommor som ger dem nektar hela växtsäsongen. Vi skulle kunna ha små turer med såväl barn-, ungdoms- och äldregrupper,

för att titta på och prata kring pollinatörerna och deras blommor, men också i dessa grupper tillverka insektshotell. Församlingen har en miljögrupp (vi har nu påbörjat fas 2 i miljöarbetet) och har gjort två små insektshotell som ska upp inom kort! Jag tänker också på alla blommor som finns vid gravarna, som bidrar till livet på jorden. Pollinatörerna i samklang med växterna ger oss luften vi andas och maten vi äter.

På hemsidorna för Botaniska trädgården i Göteborg och Naturskyddsföreningen finns bra information om insektshotell (både att bygga själv men också att köpa – de är inte dyra) och vilken växtlighet som gynnar pollinatörerna mest över säsongen.

Kanske har du utrymme i din trädgård för ett insektshotell, kanske vill du förnya trädgården med nya växter och bidra till att livet på jorden kan få fortsätta?

Pollinatörer är i regel insekter som bin, humlor och fjärilar, men även vissa fåglar, fladdermöss och ödlor hör hit.

Inger Nilsson, diakoniassistent

ACT SVENSKA KYRKAN OCH CORONAKRISEN

När coronaviruset får fäste i länder utan trygghetssystem, i konfliktområden och flyktingläger står vi inför skrämmande utmaningar. Redan idag kan infektioner som i Sverige passerar som vanlig förkylning vara dödliga för barn i ett flyktingläger.

Därför måste livsviktigt stöd upprätthållas även när många länder brottas med egna utmaningar. Medmänsklighet är viktigare än någonsin. *Vi kan hjälpa!*

Swisha gärna en gåva till
900 1223

TACK!

act
Svenska kyrkan

Eld är det fenomen som uppstår när en gas genomgår en koncentrationsstyrd, exoterm, kemisk reaktion som inbegriper oxidation (förbränning) av ett brännbart ämne. Ja, så lyder den fysikaliska definitionen.

ELD, ETT MIRAKEL

Vilken fantastisk upptäckt det måste ha varit för ca 1,5 miljoner år sedan i östra Afrika. Konsten att kontrollera eld har bidragit till människosläktets förökning, genom att det givit människorna ökade möjligheter att tillreda proteiner och kolhydrater samt vidare utöka människans nattliga aktivitet och skydd mot rovdjur. För den tidiga människan, Homo erectus, utgjorde därför upptäckten av eld ett banbrytande steg mot en avgörande kulturell evolution. Elden gav värme och ljus. Möjligheten att tillverka kärl av lera var av stor betydelse. Det är också lätt att förstå rädslan och respekten för detta övernaturliga väsen, elden.

DEN EVIGA ELDEN

I Bibeln förekommer ordet eld 198 gånger, varav flertalet i Gamla Testamentet. Redan i 3:e Moseboken talas om elden som skall hållas evigt brinnande.

3 Mos 6:12-13: *"Men elden på altaret skall hållas brinnande och får inte slockna. Varje morgon skall prästen där antända ny ved, och ovanpå veden skall han lägga brännoffret och bränna fettstyckena av gemenskapsoffret. Elden skall alltid hållas brinnande på altaret. Den får inte slockna".*

Elden i ditt liv får inte slockna. Du är prästen som ska lägga på ved och offer

på altaret så att elden inte slocknar. Elden är en naturlig kraft. Gud uppenbarar sig i det som finns, i det som är.

Elden är också en förödande kraft om den släpps fri och lös kan den förstöra och förgöra. Av den anledningen återkommer elden i apokalyptiska hotbeskrivningar av framtiden.

Sambandet mellan elden och helvete hör ihop med uppfattningen om hur grym elden kunde vara. Dessa texter behandlar ofta de kristnas vända att vara förföljda och utsatta för sin tros skull.

KÄRLEKENS ELD

Men vi skall komma ihåg att det också talas om en kärlekens eld.

Höga Visan 8:6 *"Sätt mig som ett sigill på ditt hjärta, som ett sigill på din arm. Ty kärleken är stark som döden, dess svartsjuka obetvinglig som dödsriket. Dess glöd är som eldsglöd, en HERRENS låga".*

Vi behöver låta Guds kärleks eld brinna i våra liv.

Lars Abrahamsson

Klenoden i tornet

–en mycket gammal kyrkklocka i Forshälla kyrka

Kyrkklockor har använts under flera hundra år i både glädje och sorg, vid samlingar, i krig och faror. Klockorna har en lång historia inom kyrkan. Redan så tidigt som under 500-talets första hälft finns uppgifter från Italien om kyrkklockor. Kyrkklockornas huvuduppgift har varit att kalla människor till kyrkan.

Lillklockan från 1200-talet

Storklockan från 1774

LILLKLOCKAN I FORSHÄLLA KYRKA

Lillklockan i Forshälla kyrka hör till den äldsta gruppen av bevarade kyrkklockor i Sverige. Kom då ihåg att Bohuslän blev svenskt 1658 vid freden i Roskilde.

Klockan är ett ovanligt stort exemplar av denna tidiga typ. *"Ett vackert exemplar på en av de allra äldsta, i bruk varande, kyrkklockorna i vårt land"* (Ingvar Rohr). Denna klenod är från 1200-talet, gjuten i brons i ett stycke och saknar inskription. Den är ett exempel på en tidig romansk stil.

Rune Ekre skriver i boken om Forshälla kyrka följande om lilla klockan: *"De markerade skriftbanden runt klockans kropp saknar inskrift men*

under det nedre skriftbandet finns fyra svagt urskiljbara kors med streckade korsarmar. De är svagt upphöjda och har tydligen ristats i klockans gjutform."

På klockans insida finns med vit kritfärg skrivet *"strök denna /klockstapel ? med rödfärg den 10 augusti 1809"*. Detta kan vara skrivet av målaren Johan Gjös.

Klockan har en "modern" kläpp i stål i standardutförande med rund avlång kläppstång och klotformad kläppkula. Slagtonen är E2 (Ingvar Rohr). Tonens höjd inom tonskalan bestäms av klockans diameter vid mynningen, slagringen.

På Bönsöndagen den 27 maj 1764 slog blixten ner och antände kyrkan.

Kyrkan brann ner men lillklockan och klockstapeln klarade sig.

Storklockan är gjuten 1774 av gjutaren Abraham Wetterholz och kom till kyrkan i samband med ombyggnaden av klockstapeln. Det finns inskrifter på klockan och dessa är inramade av slingrande akantusranka i rokokostil med änglahuvuden.

Tänk att lillklockan har ringt till människorna i Forshälla i närmare 800 år med meddelande om glädje, sorg, fara, brand men framför allt till bön och gudstjänst. Visst är detta fantastiskt!

Lars-Magnus Olovson

I Ljungskile församling ringer vi en halvtimme före söndagens gudstjänst, vid tacksägelse över en avliden (då ringer det under gudstjänsten), vid dop, vigsel och begravning samt i samband med jordbegravningar, då kistan bärs ut ur kyrkan och på begäran vid urnsättning.

När någon avlidit ringer vi s k själaringing någon dag efter dödsfallet och på lördagskvällar kl 18 ringer vi s k helmålsringning.

"Det ringer till vila och veckan går ut, Guds sabbat sig nalkar och mödan har slut" (sv ps 512).

KLÄMTNING är det ljud som uppstår av korta, avbrutna slag med kyrkklockans kläpp, eller så att endast ena sidan av kläppen slår emot klockan. Klämtning signalerade förr i tiden att eld brutit ut inom ett visst område. Antalet klämtningar upplyste om i vilket väderstreck branden fanns, t ex norr en klämtning, söder två klämtningar, öster tre klämtningar och väster fyra klämtningar eller i olika stadsdelar. Bilden bredvid är tagen 2018 på klockstapeln vid Piteå kyrka.

DYMLING kallas en gammal tradition som innebär att metallkläpparna på kyrkklockorna från onsdagen i påskveckan – även kallad dymmelonsdagen – fram till påskdagen ersattes av en trästav (dymmel) och kläddes med säckväv eller tyg för att dämpa ljudet. Dymling sker för att markera tystnad, stillhet och sorg.

Referenser

Inventarieförteckning (2020)
Ekre, Rune (1979) Forshälla kyrka
Djurhult kapell: historik och beskrivning
Ljungskile: Ljungs församling
Sveriges Kyrkklockor (2016)
Ingenjörsfirma Ingvar Rohr

FORSHÄLLA KYRKA

GUDSTJÄNSTER

Vi räknar med att kunna öppna kyrkan för gudstjänster igen från och med juni, om inte Folkhälsomyndigheten kommer med striktare regler än vad som gäller nu.

Dock gäller ju Folkhälsomyndighetens rekommendationer för personer över 70 år samt att hålla sig hemma vid minsta tecken på förkylning, hosta, feber, att hålla avstånd från varandra och ha god handhygien!

I kyrkorummet ska vi också hålla avstånd. Där kommer vi att markera sittplatserna.

Vi fortsätter att spela in gudstjänster och lägga ut dem på vår hemsida: svenskakyrkan.se/ljungskile. Välkommen att delta!

JUNI

7/6 HELIGA TREFALDIGHETS DAG

TEMA: GUD - FADER, SON OCH ANDE

Ljung 11.00 Gudstjänst, Magnus Nordström

14/6 FÖRSTA SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: VÅRT DOP

Ljung 11.00 Gudstjänst, Yngwe Svensson

lördag 20/6 MIDSOMMARDAGEN

TEMA: SKAPELSEN

Ljung 11.00 Gudstjänst, Yngwe Svensson

28/6 TREDJE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: FÖRLORAD OCH ÅTERFUNNEN

Ljung 11.00 Gudstjänst, Karin Coxner,
mottagande av pastorsadjunkt
Erik Gislason

JULI

5/7 FJÄRDE SÖND I TREFALDIGHET

TEMA: ATT INTE DÖMA

Ljung 11.00 Gudstjänst, Erik Gislason

Ljung 19.00 Juli-musik

12/7 APOSTLADAGEN

TEMA: SÄND MIG

Ljung 11.00 Gudstjänst, Yngwe Svensson

Ljung 19.00 Juli-musik

19/7 SJÄTTE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: EFTERFÖLJELSE

Ljung 11.00 Gudstjänst, Erik Gislason

Ljung 19.00 Juli-musik

26/7 KRISTI FÖRKLARINGS DAG

TEMA: JESUS FÖRHÄRLIGAD

Ljung 11.00 Gudstjänst, Magnus Nordström

Ljung 19.00 Juli-musik

AUGUSTI

2/8 ÅTTONDE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: ANDLIG KLARSYN

Ljung 11.00 Gudstjänst, Magnus Nordström

9/8 NIONDE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: GODA FÖRVALTARE

Ljung 11.00 Gudstjänst, Karin Coxner

16/8 TIONDE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: NÅDENS GÅVOR

Ljung 11.00 Gudstjänst, Magnus Nordström

23/8 ELFTE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: TRO OCH LIV

Ljung 11.00 Gudstjänst, Erik Gislason

30/8 TOLFTE SÖND E TREFALDIGHET

TEMA: FRIHETEN I KRISTUS

Ljung 11.00 Gudstjänst, Yngwe Svensson

SMÅ VANDRINGAR OCH STORA FRÅGOR

Vi samlas vid Ljungs gamla kyrka och vandrar därifrån till Ljungs nya kyrka. Ljungs gamla kyrka står öppen innan start.

Vi börjar med en kort temapresentation. Vi vandrar under samtal eller tystnad, om man så önskar. Vandrungen avslutas utanför Ljungs kyrka med sammanfattning och därefter fika. Vi bjuder på kaka och festis men vill du ha kaffe/te tar du med dig det själv.

Onsdagar 19.00 vid Ljungs gamla kyrka

TEMA/LEDARE:

- 24 juni** Följ naturens rytm från död till liv (Karin Coxner)
- 1 juli** På gott och ont (Yngwe Svensson)
- 8 juli** Det svåra samtalet (Inger Nilsson)
- 15 juli** I rättvisans tecken, reflektioner kring bröd och vin (Erik Gislason)
- 22 juli** Himmel och helvete (Magnus Nordström)
- 29 juli** Grön hälsa (Thomas Hjelm)

Vi följer Folkhälsomyndighetens riktlinjer.

Välkommen! *ERIK GISLASON...*

...pastorsadjunkt i Ljungskile församling ett år framåt. Erik välkomnas i Ljungs kyrka 28 juni 2020.

Pastorsadjunkt – vad är det?

Som nyprästvigd blir man placerad av biskopen i en församling. Där gör man sitt första år som präst, får en handledare där och får lära sig mer om vad prästyrket innebär. Efter det året får man söka en prästtjänst.

Vem är Erik Gislason?

Jag är 25 år. Bor i Stora Höga. Har stort intresse för musik, spelar flera instrument och skriver egen musik.

Var prästyrket ett självklart val för dig?

Ja! Jag har sedan gymnasietiden vetat att jag ville bli präst. Har känt ett tydligt kall.

Vad betyder tron för dig?

Tron betyder allt. Att ha en relation till Gud. Vet inte vad jag varit utan Gud. Jag blev kristen i samband med ett konfirmerationsläger när jag själv var konfirmand.

Ditt efternamn är lite ovanligt...

Gislason är ett isländskt namn. Min pappa är från Island. Han flyttade därifrån när han var 14 år men jag har en faster och kusiner där, så vi åker till Island lite då och då!

WEBBHJÄLP TILL ÄLDRE

Har du en äldre nära anhörig som skulle vilja se våra inspelade gudstjänster på hemsidan men inte klarar att hitta dit själv? Kanske du vill hjälpa honom eller henne till församlingens hemsida: svenskakyrkan.se/ljungskile.

TACK FÖR DIN HJÄLP!

JULI-MUSIK

I år ställer vi om från SOMMARMUSIK till JULI-MUSIK!

Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer och kan därför endast erbjuda 40 platser i kyrkan. För att få en plats behöver du boka dig på vår hemsida:

svenskakyrkan.se/ljungskile.

Klicka på rutan **JULI-MUSIK**. I formuläret skriver du in ditt namn och mailadress. Du får då en bokningsbekräftelse på din mail som du tar med dig till kyrkan. Så – först till kvarn gäller! Och det kostar ingenting!

VARMT VÄLKOMMEN TILL EN HÄRLIG MUSIK-UPPLEVELSE!

KONFIRMAND 2021

Att vara konfirmand är att ge plats åt livets små och stora frågor

Anmäl dig i formuläret på församlingens hemsida under **Konfirmand 2021**, svenskakyrkan.se/ljungskile redan nu eller **senast 26 augusti**. Där kan du också läsa mer om datum och vilka grupper du kan välja mellan!

TRE RARA

Med sång, gitarr och kontrabas vandrar gruppen Tre Rara i spåren efter Bo Kaspers orkester, Lisa Ekdahl och Barbro Hörberg. Med egna jazzvisor på svenska beskriver trion allt från hur man hanterar alla måsten i vardagen till hur man skriver en kärleksannons när man inte är bra på någonting alls. Dina Grundberg, sång, Johan Åkesson, gitarr och Jakob Ulmestrand, kontrabas.

Sön 5 juli i Ljungs kyrka 19.00

SANKT OLOF OCH KAPPSEGLINGEN

Bländande vackert, medryckande och livligt har det sagts om göteborgsduon Helena Ek och Peter Janson. Med värme och humor guidar de oss genom medeltida maria-sånger från Europa blandat med Ellington och spirituals. Sång, fiddla, vevlira och kontrabas.

Sön 12 juli i Ljungs kyrka 19.00

A CROOKED ROAD

Med akustisk musik sprungen ur amerikansk folkmusik, bluegrass, americana och country berättas historier om att vara på väg. Om längtan bort och om längtan hem. Historier som är precis lika aktuella idag som för hundra år sedan när de skrevs. **JUST AS BLUE** blandar egen nyskriven musik med traditionella sånger. Ulla Tanggaard, sång & gitarr, Jörgen Berg, banjo, Erik Sundberg, kontrabas, Lars Williamsson, fiol, Jens Gullbrandsson, mandolin.

Sön 19 juli i Ljungs kyrka 19.00

GIVING RECEIVING

Lars Jansson, piano, spelar egen musik, improvisationer o "standards" ur the American Songbook. Alla vet hur bra det känns att ge men det är också viktigt att kunna ta emot uppskattning och hjälp.

Sön 26 juli i Ljungs kyrka 19.00

www.svenskakyrkan.se/ljungskile

Svenska kyrkan
LJUNGSKILE FÖRSAMLING